

ความคาดหวังต่อการจัดการเรียนการสอนการวางแผนเชิงกลยุทธ์และ การจัดการของนักศึกษามหาวิทยาลัยขนาดใหญ่

Expectations for teaching strategic planning and management
of Hatyai University

รัชตา ธรรมเจริญ¹, วิวัฒน์ ดิษยะศริน สัตยารักษ์² และเจตน์สฤณี สังขพันธ์³

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคาดหวังต่อการจัดการเรียนการสอนการวางแผนเชิงกลยุทธ์และการจัดการของนักศึกษามหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ ประชากรเป็นนักศึกษาระดับปริญญาโทหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวนทั้งหมด 35 คนโดยผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมด เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ได้แก่ค่าเฉลี่ย (μ) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ผลการวิจัย พบว่า

1. ความคาดหวังต่อการจัดการเรียนการสอนการวางแผนเชิงกลยุทธ์และการจัดการของนักศึกษามหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ โดยภาพรวมนักศึกษามีความคาดหวังต่อการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก

2. เปรียบเทียบความคาดหวังต่อการจัดการเรียนการสอนการวางแผนเชิงกลยุทธ์และการจัดการของนักศึกษามหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ จำแนกตามเพศ อายุ และสถานภาพการทำงาน ดังนี้

2.1 นักศึกษาที่เป็นเพศชายมีความคาดหวังต่อการจัดการเรียนการสอนการวางแผนเชิงกลยุทธ์และการจัดการโดยภาพรวมมากกว่าเพศหญิง

2.2 นักศึกษาที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปีมีความคาดหวังต่อการจัดการเรียนการสอนการวางแผนเชิงกลยุทธ์และการจัดการโดยภาพรวมมากกว่าอายุ 35-40 ปี และอายุ 41 ปีขึ้นไป

2.3 นักศึกษาที่มีสถานภาพเป็นครูผู้สอนมีความคาดหวังต่อการจัดการเรียนการสอนการวางแผนเชิงกลยุทธ์และการจัดการโดยภาพรวมมากกว่าผู้บริหาร

คำสำคัญ: ความคาดหวัง การจัดการเรียนการสอน การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การจัดการ

¹ ดร., อาจารย์ประจำคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา 90110 ประเทศไทย

² ดร., อาจารย์ประจำคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา 90110 ประเทศไทย

³ นักวิจัยประจำบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา 90110 ประเทศไทย

Abstract

This research aims to study the expectations for teaching strategic planning and management of Hatyai University. Population as postgraduate courses, Master of Education. Department of Educational Administration of Hatyai University, study in the second semester of 2012 a total of 35 people, the researchers collected data from the entire population. The instrument used was a questionnaire the statistics used were mean (μ) and standard deviation (σ) results were found.

1. Their expectations for teaching strategic planning and management of Hatyai University. Overall, students are expected to teaching at a high level.

2. Compared to expectations for teaching strategic planning and Management of students in Hatyai University by sex, age and work status follows.

2.1 Students who are male are expected to teaching strategic planning and management overall More than females.

2.2 Students under the age of 35 are expected to teaching strategic planning and management as a whole over the age of 35-40 years and age 41 years or more.

2.3 Students with status as teachers are expected to teaching strategic planning and management as a whole, rather than the Administrator.

Keywords: expectations, teaching management, strategic planning, management

บทนำ

การเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาจำเป็นต้องคำนึงถึงองค์ประกอบของการเรียนการสอน อันเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญในการที่จะส่งเสริมให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งการจัดการเรียนการสอน ตามองค์ประกอบของคุณภาพการศึกษาที่ต้องพิจารณารายละเอียดของ องค์ประกอบหลายด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านผู้เรียน ด้านผู้สอน ด้านกระบวนการจัดการเรียน การสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านปัจจัยเกื้อหนุน (อุทุมพร (ทองอุไทย) จามรมาน, 2544) กล่าวคือ ด้านหลักสูตรเป็นสิ่งที่กำหนดโครงสร้างของการเรียนและโครงสร้างของชุดวิชา หากมีการ จัดหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนก็จะบรรลุจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน นอกจากนี้ ควรมี การวางแผนเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและ สังคม และเป็นการปรับปรุงหลักสูตรให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ (พวงผกา วรธนะปกรณ และ โสภณ ผลประพฤติ, 2553) ในขณะที่วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2544) กล่าวว่า ผู้เรียน

ระดับอุดมศึกษาเป็นผู้ที่อยู่ในระยะผู้ใหญ่วัยรุ่น จึงเป็นผู้ที่มีอารมณ์ผันแปรและต้องการคำแนะนำในการปรับพฤติกรรมให้ถูกต้องทางในด้านการเรียนมีความกระตือรือร้น สนใจบทเรียนที่แปลกใหม่ สนใจความคิดที่มีอุดมการณ์ สนใจเรื่องที่สามารถนำไปประยุกต์ในชีวิตประจำวันและนำไปช่วยสังคมได้ ผู้เรียนระดับอุดมศึกษาเป็นผู้มาจากทุกสารทิศ มีสิ่งแวดล้อม ทัศนคติ และวิถีชีวิตจากครอบครัวที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะพื้นฐานทางวิชาการที่ได้รับมาจากโรงเรียนต่าง ๆ มีความแตกต่างกันมาก ดังนั้นผู้สอนจึงควรยอมรับและเข้าใจในสภาพของผู้เรียนที่ไม่เหมือนผู้สอน ผู้สอนจำเป็นต้องศึกษาเพื่อให้อ่านผู้เรียนมีลักษณะอย่างไร ชอบหรือสนใจอะไร มีทัศนคติและพร้อมหรือไม่ แล้วพยายามทำให้ผู้เรียนเกิดความมุ่งมั่นที่จะศึกษาวิชานั้นให้สำเร็จ ถ้าผู้สอนสามารถทำให้ผู้เรียนสนใจบทเรียนได้ ก็ย่อมทำให้การสอนประสบผลสำเร็จไปด้วย และที่สำคัญผู้สอนเป็นจะมีบทบาทสำคัญที่สุดในการถ่ายทอดความคิด วิทยากร และกระบวนการให้แก่ผู้เรียน ดังนั้นผู้สอนย่อมจะเป็นผู้ที่ทำให้การเรียนการสอนเกิดผลดีได้ เช่น บุคลิกภาพของผู้สอน ความรู้ของผู้สอน วิธีการสอนที่ตีรวมถึงการที่ผู้สอนรู้จักวิธีการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ให้ผู้เรียนโดยใช้วิธีการแตกต่างกันออกไปอย่างเหมาะสมและน่าสนใจ ส่วนปัจจัยเกื้อกูลนั้น ผู้สอนควรเลือกอุปกรณ์ประกอบการสอนให้สอดคล้องกับบทเรียน อุปกรณ์ที่จำเป็นในการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา ได้แก่ หนังสือ เอกสารประกอบการสอน สื่อโสตทัศนูปกรณ์ ของจริง ภาพ เครื่องบันทึกเสียง เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ ซอล์ค กระดานดำ ภาพยนตร์ โทรทัศน์วงจรปิด คอมพิวเตอร์ช่วยสอน การนำเสนอทางคอมพิวเตอร์ เป็นต้น การใช้อุปกรณ์การสอนจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนเพิ่มขึ้นมากกว่าที่จะนั่งดูอาจารย์นำเสนอทางแผ่นใสหรือฟังอาจารย์พูดอย่างเดียว นอกจากนี้ยังเป็นการเปลี่ยนบรรยากาศการเรียนรู้อาจารย์ทำให้ผู้เรียนกระตือรือร้นอยากเรียนหรือสนใจเพิ่มขึ้น และเกิดความพึงพอใจในสิ่งที่นักศึกษาได้รับจากการเรียนการสอนเพิ่มมากขึ้น

ความคาดหวังเป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งอันเป็นผลมาจากการได้รับการตอบสนองต่อแรงจูงใจหรือความต้องการที่มีผลต่อความสำเร็จของการเรียนการสอน ความคาดหวังของแต่ละบุคคลดังที่ Vroom (1964) ที่ชี้ให้เห็นว่า ความคาดหวัง ความพึงพอใจจะเป็นสิ่งที่กำหนดกำลังความพยายาม หรือแรงจูงใจของนักศึกษา ถ้าหากว่าความพอใจ หรือความคาดหวังเท่ากับศูนย์แล้ว แรงจูงใจจะเท่ากับศูนย์ด้วย นั้นหมายความว่าหากนักศึกษามีความคาดหวังในการจัดการเรียนการสอนด้านหลักสูตร ด้านผู้เรียน ด้านผู้สอน ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านปัจจัยเกื้อหนุนในระดับสูงหรือคาดหวังไว้มาก แต่เมื่อมาสัมผัสกับการเรียนสอนแล้วพบว่า ระบบการจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพที่คาดไว้ ก็จะมี ความพึงพอใจสูง ในทางกลับกันหากนักศึกษามีความคาดหวังในการจัดการเรียนการสอนด้านหลักสูตร ด้านผู้เรียน

ด้านผู้สอน ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านปัจจัย
เกื้อหนุนในระดับต่ำหรือคาดหวังไว้น้อย แต่เมื่อมาสัมผัสกับการเรียนการสอนแล้ว พบว่า ระบบการ
จัดการเรียนการสอนมีชาติประสิทธิที่คาดหวังไว้ ก็จะมีคามพึงพอใจต่ำ

จากการศึกษาของจิตรี ภู่อระกูล (2550) พบว่า สภาพปัจจุบันในด้านหลักสูตร ด้านผู้สอน
ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน นักศึกษาส่วนใหญ่มีค่าระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับ
มาก ส่วนในด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน นักศึกษาส่วนใหญ่มีค่าระดับความคิดเห็นอยู่ใน
ระดับมาก ส่วนในด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอนและด้านห้องปฏิบัติการ และวัสดุ-อุปกรณ์ มี
ค่าระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับความคาดหวังของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการ
เรียนการสอน นักศึกษาส่วนใหญ่มีค่าระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เช่นเดียวกับ
วิลาสินี ป้องศรีและสุลาภิรพรรณ ชอบสงวน (2547) ที่พบว่า นักศึกษามีทัศนคติต่อความคาดหวังของ
อาจารย์และการจัดการเรียนการสอนทั้งในอยู่ในระดับมาก โดยคุณลักษณะของอาจารย์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด
และนักศึกษามีทัศนคติเกี่ยวกับความคาดหวังต่อการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์แตกต่างจากการ
ปฏิบัติจริง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักศึกษามีทัศนคติเกี่ยวกับความคาดหวังต่อการ
จัดการเรียนการสอนสูงกว่าการปฏิบัติจริง

วิชาการวางแผนเชิงกลยุทธ์และการจัดการ เป็นวิชาที่มุ่งเน้นผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่มี
นำมาวิเคราะห์หรือกำหนดนโยบายการศึกษา การวางแผน และกำหนดยุทธศาสตร์เชิงกลยุทธ์ได้ดี
ตลอดจนสามารถสร้างกระบวนการและขั้นตอนในการวางแผนการจัดการ เพื่อบริหารจัดการ
ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักศึกษาทราบและเข้าใจการ
วางแผนเชิงกลยุทธ์และการจัดการได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ให้นักศึกษาสามารถนำทักษะด้านการ
วางแผนเชิงกลยุทธ์และการจัดการมาประยุกต์ใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งนักศึกษาได้เรียนรู้เกี่ยวกับ
แนวคิดการจัดการกลยุทธ์ การกำหนดทิศทางองค์กร การวิสัยทัศน์ขององค์กร สภาพแวดล้อม
ภายนอก การวิเคราะห์ภายใน การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ โครงสร้างองค์กร ผู้นำและวัฒนธรรม
องค์กร Corporate Social Responsibility and Business Environment การแข่งขันและการค้าเสรี
การควบคุมเชิงกลยุทธ์ กลยุทธ์ทางธุรกิจ การศึกษา กลยุทธ์การสร้างแบรนด์ นวัตกรรมและ
เทคโนโลยีสารสนเทศและการพัฒนากลยุทธ์ทางการศึกษา การบริหารเชิงคุณภาพ TQA & KM
ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารทุกระดับที่จะต้องรับผิดชอบต่อการวางแผนเชิงกลยุทธ์และการ
จัดการ และเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และให้ผู้เรียน
เกิดความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนมากที่สุดกับสิ่งที่นักศึกษาได้คาดหวังไว้ว่าระบบการ
จัดการเรียนการสอนนั้นมีคุณภาพ

จากปรากฏการณ์ดังกล่าวข้างต้นจึงทำให้คณะผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาความคาดหวังต่อการจัดการเรียนการสอนการวางแผนเชิงกลยุทธ์และการจัดการของนักศึกษามหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้แก่ นักศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น พร้อมทั้งเป็นการพัฒนาอาจารย์ให้ก้าวไปสู่ความเป็นอาจารย์มืออาชีพต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความคาดหวังต่อการจัดการเรียนการสอนการวางแผนเชิงกลยุทธ์และการจัดการของนักศึกษามหาวิทยาลัยขนาดใหญ่
2. เพื่อเปรียบเทียบความคาดหวังต่อการจัดการเรียนการสอนการวางแผนเชิงกลยุทธ์และการจัดการของนักศึกษามหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ จำแนกตามอายุ และสถานภาพการทำงาน

แนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิด

แนวคิดการจัดการเรียนการสอน

หลักการสำคัญที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ (สำนักนโยบายและแผนการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม, 2542)

1. ด้านหลักสูตร กล่าวถึงการปฏิรูปหลักสูตรให้ต่อเนื่อง เชื่อมโยง มีความสมดุลในเนื้อหาสาระทั้งที่เป็นวิชาการวิชาชีพและวิชาที่ว่าด้วยความเป็นมนุษย์และให้มีการบูรณาการเนื้อหาหลากหลายที่มีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต

2. ด้านกระบวนการเรียนรู้ กล่าวถึงกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพและเป็นการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและตลอดชีวิตและได้สรุปถึงลักษณะกระบวนการจัดการเรียนรู้ในสาระของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ไว้

3. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อให้สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จะต้องประเมินผู้เรียนตามสภาพจริง โดยการใช้วิธีการประเมินผู้เรียนหลายวิธี ได้แก่ การสังเกต พฤติกรรม การเรียนและการร่วมกิจกรรม การใช้แฟ้มสะสมผลงาน การทดสอบ การสัมภาษณ์ ควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนการสอน ผู้เรียนจะมีโอกาสแสดงผลการเรียนรู้ได้หลายแบบ ไม่เพียงแต่ความสามารถทางผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ซึ่งวัดได้โดยแบบทดสอบเท่านั้น การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้แบบนี้แสดงให้เห็นความแตกต่างอันเกิดจากผลการพัฒนาตนเองของผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ได้ชัดเจนมากขึ้น

จากประเด็นข้างต้น สรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนเป็นกระบวนการดำเนินการระหว่าง ผู้สอนและผู้เรียนที่มีความสัมพันธ์และส่งเสริมซึ่งกันและกันอย่างมีแบบแผนและเป็นระเบียบ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอนเป็นสำคัญ

ความสำคัญของการจัดการเรียนการสอน

พวงผกา วรรณะปกรณ์ และโสภณ ผลประพฤติ (2553) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนมีความสำคัญต่องานวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาและมีความสำคัญต่อการพัฒนาการเรียนการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมาย ซึ่งองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน หากมีการจัดอย่างเป็นระบบและสัมพันธ์กัน ก็จะส่งผลให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ กระบวนการจัดการศึกษา ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ และเป็นการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและตลอดชีวิตและต้องมีการดำเนินการดังนี้ มีการจัดเนื้อหาที่สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ให้มีการเรียนรู้จากประสบการณ์และฝึกนิสัยรักการอ่าน จัดให้มีการฝึกทักษะกระบวนการและการจัดการ มีการผสมผสานเนื้อหาสาระด้านต่าง ๆ อย่างสมดุล จัดการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และรอบรู้ จัดให้มีการเรียนรู้ได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ และให้ชุมชนมีส่วนร่วมจัดการเรียนรู้ด้วย

การจัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษา ตามองค์ประกอบคุณภาพการศึกษา

การเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาจำเป็นต้องคำนึงถึงองค์ประกอบของการเรียนการสอน อันเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญในการที่จะส่งเสริมให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งการจัดการเรียนการสอน ตามองค์ประกอบของคุณภาพการศึกษาที่ต้องพิจารณา ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านผู้เรียน ด้านผู้สอน ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านปัจจัยเกื้อหนุน (อุทุมพร (ทองอุไทย) จามรมาน, 2544)

ด้านหลักสูตร

พวงผกา วรรณะปกรณ์ และโสภณ ผลประพฤติ (2553) ได้กล่าวว่าหลักสูตร เป็นสิ่งที่สำคัญในการจัดการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา เนื่องจากเป็นสิ่งที่กำหนดโครงสร้างของการเรียน และโครงสร้างของชุดวิชา หากมีการจัดหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนก็จะบรรลุจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน นอกจากนี้ ควรมีการวางแผนเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสังคม และเป็นการปรับปรุงหลักสูตรให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้อีกด้วย

ด้านผู้เรียน

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2544) กล่าวว่า ผู้เรียนระดับอุดมศึกษา เป็นผู้ที่อยู่ในระยะผู้ใหญ่วัยรุ่น จึงเป็นผู้ที่มีอารมณ์ผันแปรและต้องการคำแนะนำในการปรับพฤติกรรมให้ถูกต้องทางในด้านการเรียนมีความกระตือรือร้น สนใจบทเรียนที่แปลกใหม่ สนใจความคิดที่มีอุดมการณ์ สนใจเรื่องที่สามารถนำไปประยุกต์ในชีวิตประจำวันและนำไปช่วยสังคมได้ ผู้เรียนระดับอุดมศึกษาเป็นผู้มาจากทุกสารทิศ มีสิ่งแวดล้อม ทัศนคติ และวิถีชีวิตจากครอบครัวที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะพื้นฐานทางวิชาการที่ได้รับมาจากโรงเรียนต่าง ๆ มีความแตกต่างกันมาก ดังนั้นผู้สอนจึงควรยอมรับและเข้าใจในสภาพของผู้เรียนที่ไม่เหมือนผู้สอน ผู้สอนจำเป็นต้องศึกษาเพื่อให้อ่านผู้เรียนมีลักษณะอย่างไร ชอบหรือสนใจอะไร มีทัศนคติและพร้อมหรือไม่ แล้วพยายามทำให้ผู้เรียนเกิดความมุ่งมั่นที่จะศึกษาวิชานั้นให้สำเร็จ ถ้าผู้สอนสามารถทำให้ผู้เรียนสนใจบทเรียนได้ ก็ย่อมทำให้การสอนประสบผลสำเร็จไปด้วย

ด้านผู้สอน

พวงผกา วรธนะปกรณ และโสภณ ผลประพุดิ (2553) กล่าวว่า ผู้สอนมีบทบาทสำคัญที่จะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ โดยผู้สอนต้องมีความพร้อมในด้านวิชาการอยู่เสมอ มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้และมีเทคนิคการสอนที่ดีทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองต่อไป

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2544) กล่าวว่า ผู้สอนเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในการถ่ายทอดความคิด วิทยากร และกระบวนการให้แก่ผู้เรียน ดังนั้นผู้สอนย่อมจะเป็นผู้ที่ทำให้การเรียนการสอนเกิดผลดีได้ รายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับผู้สอน คือ

1. บุคลิกภาพของผู้สอน หมายถึงรวมถึง การพูด เสียงที่พูด ความกระฉับในการพูด สำเนียงที่พูด หน้าตา กิริยาท่าทางและการแสดงออกต่าง ๆ สุขภาพกาย สุขภาพจิต ทัศนคติต่อวิชาชีพ คุณธรรม จริยธรรม ความอดทน ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความเสียสละและความขยันหมั่นเพียร
2. ความรู้ของผู้สอน ผู้เรียนย่อมคาดหวังไว้สูงว่า ผู้สอนจะมีความพร้อมทางด้านวิชาการสามารถจะให้ข้อมูล สามารถสอน อธิบายหลักเกณฑ์และข้อสงสัยต่าง ๆ ให้ผู้เรียนได้กระจ่างชัด ดังนั้นผู้สอนจะต้องมีความใฝ่รู้ ติดตามข่าวสารทางวิชาการอย่างสม่ำเสมอ มีความพร้อมที่จะสอน
3. วิธีการสอน การสอนที่ดีรวมถึงการที่ผู้สอนรู้จักวิธีการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ให้ผู้เรียน โดยใช้วิธีการแตกต่างกันออกไปอย่างเหมาะสมและน่าสนใจ ทำให้ผู้เรียนได้ความรู้ ความคิดตามความมุ่งหมายของผู้สอน นอกจากนี้ก็ควรมีความเอาใจใส่ต่อผู้เรียน ตลอดจนความรักศรัทธาในวิชาชีพอาจารย์อีกด้วย หากผู้สอนสามารถจะเตรียมตนให้พร้อมด้วยความมั่นใจ ในมาดของอาจารย์

ที่เต็มไปด้วยความรู้และวิธีการสอนที่เหมาะสมน่าสนใจ ก็ย่อมจะทำให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างได้ผลดี

ด้านกระบวนการเรียนการสอน

พวงผกา วรธนะปกรณ และโสภณ ผลประพฤติ (2553) กล่าวว่า การจัดกระบวนการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษา ควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย ทั้งกิจกรรมตามหลักสูตรในชั้นเรียน และกิจกรรมนอกหลักสูตรควบคู่กันไปเป็นการเปิดกว้างให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสพัฒนาตนเอง ทั้งในด้านวิชาการและด้านสังคม รวมทั้งได้ใช้ความรู้ความสามารถของตนในการสร้างสรรค์กิจกรรมได้อย่างเต็มที่

ด้านการวัดและประเมินผล

พวงผกา วรธนะปกรณ และโสภณ ผลประพฤติ (2553) กล่าวว่า การวัดและประเมินผลเป็นองค์ประกอบของการเรียนการสอนที่มีความสำคัญในการดำเนินการวัดและประเมินผลนั้น ควรครอบคลุมจุดประสงค์ของการเรียนการสอนและควรพิจารณาหลักเกณฑ์และรูปแบบให้เหมาะสม รวมทั้งการกำหนดเครื่องมือที่มีคุณภาพเพื่อใช้ในการประกอบการตัดสินใจ ซึ่งผลของการประเมินจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป และกิ่งแก้ว เอี่ยมแฉล้ม (2542) กล่าวว่า การวัดและการประเมินผลเป็นองค์ประกอบของการตรวจสอบผลผลิตว่าได้มีการเปลี่ยนแปลงไปตามจุดมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้เพียงใด และได้ผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ และยังช่วยชี้ข้อบกพร่อง หรือปัญหาต่างๆ ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสมบัติ สุวรรณพิทักษ์ (2541) กล่าวว่า การประเมินผล หมายถึง กระบวนการรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการจัดทำรายงานสรุป เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจดำเนินงานให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น ซึ่งระบบการวัดผลและประเมินผลการศึกษาที่มีประสิทธิภาพมีดังนี้ (อุทุมพร (ทองอุไทย) จามรมาน.2544)

1. การกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ล่วงหน้า
2. การแจ้งวิธีการประเมินผลให้ผู้เรียนทราบล่วงหน้า
3. การประเมินวิธีการวัดและการประเมินผล
4. การนำผลการประเมินมาปรับปรุง

ด้านปัจจัยเกื้อหนุน

พวงผกา วรธนะปกรณ และโสภณ ผลประพฤติ (2553) กล่าวว่า ปัจจัยเกื้อหนุนในระบบการเรียนการสอน มีความสำคัญในด้านของการสนับสนุนส่งเสริม กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจที่จะเรียนรู้ ซึ่งทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้เร็วยิ่งขึ้น ในการเลือกใช้หรือการจัดองค์ประกอบในด้านนี้

จึงควรคำนึงถึงความเหมาะสมของกลุ่มผู้เรียน ซึ่งจะนำไปสู่การเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งองค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนในแต่ละด้านทั้งด้านหลักสูตร ด้านผู้เรียน ด้านผู้สอน ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผลและด้านปัจจัยเกื้อหนุน ถือได้ว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การจัดการเรียนการสอน ทั้งระบบมีความสัมพันธ์และมีประสิทธิภาพ โดยวัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2544) กล่าวว่า ผู้สอนควรเลือกอุปกรณ์ประกอบการสอนให้สอดคล้องกับบทเรียน อุปกรณ์ที่จำเป็นในการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา ได้แก่ หนังสือ เอกสาร ประกอบการสอน สื่อโสตทัศนูปกรณ์ ของจริง ภาพ เครื่องบันทึกเสียง เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ ซอล์ค กระดานดำ ภาพยนตร์ โทรทัศน์วงจรปิด คอมพิวเตอร์ช่วยสอน การนำเสนอทางคอมพิวเตอร์ เป็นต้น การใช้อุปกรณ์การสอนจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนเพิ่มขึ้นมากกว่าที่จะนั่งดูอาจารย์ นำเสนอทางแผ่นใส หรือฟังอาจารย์พูดอย่างเดียว

องค์ประกอบด้านปัจจัยเกื้อหนุนนี้ ยังรวมไปถึงสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ดังที่ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2544) กล่าวว่า สิ่งแวดล้อมอาจมีผลกระทบต่อการเรียนการสอน เช่น อาจารย์กำลังสอน อยู่เวลาบ่ายสามโมงเย็น ภารโรงเดินเข้ามาปิดหน้าต่างหรือกวาดอยู่หลังห้อง ทำให้นักศึกษาไม่มีสมาธิ ดังนั้น สภาพแวดล้อม เช่น เสียง แสง สภาพอันแออัดภายในห้องเรียน ความร้อน หรือการบริหารงานต่าง ๆ เช่น ระเบียบการสอน ตลอดจนข้อสอบ ที่ไม่ตรงกับเรื่องที่อาจารย์สอน หรือไม่ตรงกับข้อกำหนดในหลักสูตร ปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้เป็นผลกระทบต่อการเรียนการสอน ซึ่งอาจทำให้ผู้เรียนไม่อยากเรียน หรือผู้สอนเกิดความอึดอัดไม่สบายใจที่จะสอน หรืออาจทำให้ไม่เป็นอุปสรรคต่อการสอนที่มีคุณภาพได้

ทฤษฎีแห่งความคาดหวัง (Expectancy Theory)

ทฤษฎีแห่งความคาดหวัง (Expectancy Theory) ของ Vroom (1964) มีความเห็นว่าบุคคลจะพิจารณาทางเลือกต่าง ๆ ที่มีอยู่ โดยจะเลือกทางเลือกที่เชื่อว่าจะนำไปสู่ผลตอบแทน หรือรางวัลที่เขาต้องการมากที่สุด ทฤษฎีนี้ทำนายว่า บุคคลแต่ละคนจะเลือกทางเลือกที่มีผลตอบแทนสูงที่สุด ทฤษฎีการคาดหวังของ Vroom มีข้อสังเกตคือ บุคคลใดจะได้รับการจูงใจที่จะใช้ความพยายามในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ หรือให้สำเร็จต่อเป้าหมาย ก็ต่อเมื่อ เชื่อในความสามารถของตนเองว่า ความพยายามในการปฏิบัติงานจะมีผลในทางดี และผลการปฏิบัติงานจะช่วยให้ได้ผลตอบแทนตามที่ต้องการหรือพึงปรารถนา หรืออาจสรุปได้ว่าการที่จะโน้มน้าวจิตใจให้คนทำงานขึ้นอยู่กับความคาดหวัง (expectancy) ที่ คนเชื่อว่า ความพยายามของคนจะสัมฤทธิ์ผลออกมาเป็นระดับผลงาน ดังนั้นบุคคลจะทำงานให้สำเร็จหรือไม่ประการใด ย่อมขึ้นอยู่กับจิตภาพ และความเชื่อ

ของเขาว่าเขาต้องการหรือไม่ต้องการอะไร และจะใช้กลยุทธ์อะไรในอันที่จะดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายตามที่เขาเลือกทางเดินเอาไว้

Vroom ชี้ให้เห็นว่า ความคาดหวัง และความพอใจ จะเป็นสิ่งที่กำหนดกำลังความพยายาม หรือแรงจูงใจของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ถ้าหากว่าความพอใจ หรือความคาดหวังเท่ากับศูนย์แล้ว แรงจูงใจจะเท่ากับศูนย์ด้วย หากพนักงานคนหนึ่งต้องการ เลื่อนตำแหน่งเป็นอย่างมาก (ความพอใจสูง) แต่ไม่มีความเชื่อว่า เขามีความสามารถ หรือทักษะสำหรับการปฏิบัติงานที่มอบหมายให้ได้ (ความคาดหวังต่ำ) หรือถ้าหากว่า พนักงานมีความเชื่อว่า เขาสามารถปฏิบัติงานที่มอบหมายให้ได้ (ความคาดหวังสูง) แต่ผลที่ติดตามมาไม่มีคุณค่าสำหรับเขา(ความพอใจต่ำ) แรงจูงใจของการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งจะมีน้อยมาก

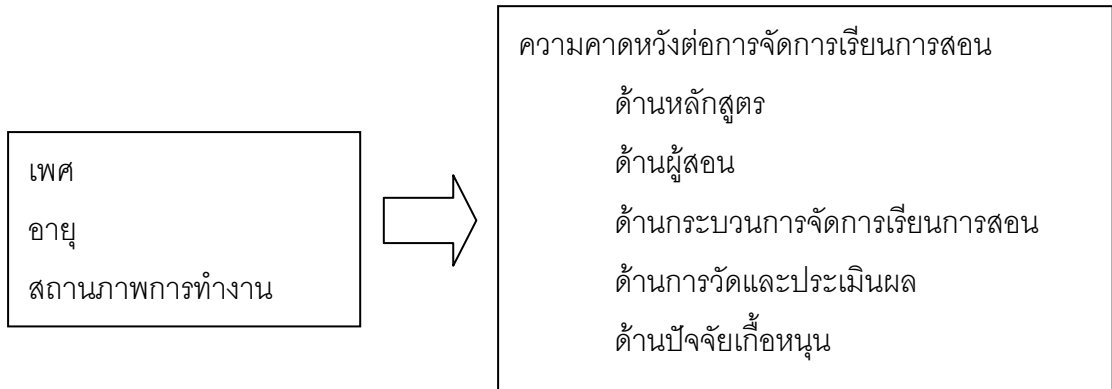
ตามทัศนะของ Vroom การกระทำของบุคคลใดบุคคลหนึ่งย่อมจะขึ้นอยู่กับกระบวนการของความคิดดังต่อไปนี้ ซึ่งกระบวนการของความคิดดังกล่าวนี้อาจจะเป็นจิตสำนึกของจิตใต้สำนึกก็ได้

1. ผลลัพธ์ระดับที่สองที่แตกต่างกันมีความสำคัญมากน้อยแค่ไหน เช่น การเลื่อนตำแหน่ง การเพิ่มเงินเดือน (ความพอใจ)
2. ผลลัพธ์ระดับที่หนึ่ง (ผลการปฏิบัติงานที่ดี) จะนำไปสู่การเลื่อนตำแหน่ง หรือ การเพิ่มเงินเดือนหรือไม่ (สื่อกลาง)
3. การใช้กำลังความพยายาม จะประสบความสำเร็จทางด้านผลการปฏิบัติงานที่ดี หรือไม่ (ความคาดหวัง)

ทฤษฎีความคาดหวังของ Vroom เป็นทฤษฎีที่ให้คำอธิบายอย่างละเอียดเกี่ยวกับการจูงใจ โดยกล่าวถึงประสิทธิภาพของความคาดหวังในความพยายามของแต่ละบุคคลว่าจะเป็นอย่างไรร่าง และเกิดขึ้นด้วยองค์ประกอบใดเป็นตัวผลักดันสนับสนุน ผลงาน ของ Vroom มีส่วนสำคัญที่จะชี้ให้บุคคลต่าง ๆ เห็นว่า ความคาดหวังเป็นความรู้สึกของบุคคลถึงพฤติกรรม หรือตำแหน่งที่เหมาะสมของตนเอง หรือของผู้อื่น เป็นความคาดหวังที่แสดงออกมาในรูปความรู้สึกว่า ควรจะประพฤติปฏิบัติอย่างไรในสถานการณ์ต่าง ๆ หรือต่องานที่ตนรับผิดชอบอยู่ ทฤษฎีความคาดหวังนี้มีประโยชน์ในการอธิบายพฤติกรรมของคนในการทำงาน ทั้งยังให้แนวคิดเกี่ยวกับความก้าวหน้าในอาชีพ โดยการพิจารณาเลื่อนยศเลื่อนตำแหน่ง เลื่อนเงินเดือน เพื่อตอบแทนการทำงานของพนักงาน ควรจะเป็นไปในทางยุติธรรม โปร่งใส เหมาะสมตามความคาดหวังของลูกจ้าง หรือพนักงานที่ทำงานให้องค์กร

สรุปได้ว่า ความคาดหวังเป็นความรู้สึกของบุคคลถึงพฤติกรรม หรือตำแหน่ง ที่เหมาะสมของตนเอง หรืออาจเป็นความรู้สึกถึงความเหมาะสมในบทบาทของผู้อื่น หรืออีกนัยหนึ่งความคาดหวังของบุคคล เป็นความรู้สึกของบุคคลต่อตนเองอย่างหนึ่งว่าตนเองควรจะทำพฤติกรรมปฏิบัติ

อย่างไรในสถานการณ์ต่าง ๆ หรือต่องานที่ตนรับผิดชอบอยู่ ความคิดดังกล่าวนี้ยังรวมไปถึงการคิดถึงบุคคลอื่น เช่น ผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา และผู้ร่วมงาน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ โดยเก็บข้อมูลด้วยการศึกษาเชิงปริมาณด้วยแบบสอบถามโดยมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

ประชากร คือ นักศึกษาระดับปริญญาโทหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาดใหญ่ ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวนทั้งหมด 35 คน โดยผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ซึ่งคณะผู้วิจัยได้นำแนวคิดทฤษฎีมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามมาใช้โดยแบ่งออกเป็นออกเป็นข้อมูลทั่วไปของผู้เรียน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการทำงาน เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ และส่วนที่ 2 ได้แก่ ความคาดหวังต่อการจัดการเรียนการสอน เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

การทดสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คณะผู้วิจัยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นผ่านวิธีการสร้างและทดสอบคุณภาพเครื่องมือโดยนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามกับเนื้อหาตามกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย จากนั้นผู้วิจัยนำผลการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิมาคำนวณหาค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา (Content Validity Index หรือ CVI) ซึ่งค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหาอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้คือ .80 ขึ้นไป (Politand Hungler, 1999 อ้างถึงใน ยุวดี ฤาชา และคณะ, 2543) จากนั้นนำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิในการหาค่าความตรงเชิงเนื้อหาโดยค่า CVI ผ่านเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ตลอดจนปรับปรุงข้อคำถามให้มีความ

ชัดเจน และกระชับไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับประชากร แต่มีใช้ตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำไปหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการวัดความสอดคล้องภายในของครอนบาค (Cronbach's Alpha) โดยพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรวมของทุกข้อคำถามเป็นรายข้อ ซึ่งจะต้องมีค่า .30 ขึ้นไป จากนั้นผู้วิจัยนำคำถามที่ผ่านเกณฑ์ไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ซึ่งค่าความเชื่อมั่นจะต้องมีค่าตั้งแต่ .70 ขึ้นไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติ คณะผู้วิจัยวิเคราะห์ความคาดหวังต่อการจัดการเรียนการสอนการวางแผนเชิงกลยุทธ์และการจัดการของนักศึกษา ใช้สถิติค่าเฉลี่ย (μ) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และวิเคราะห์เปรียบเทียบความคาดหวังต่อการจัดการเรียนการสอนการวางแผนเชิงกลยุทธ์และการจัดการของนักศึกษา จำแนกตามเพศ อายุ และสถานภาพการทำงาน ใช้สถิติค่าเฉลี่ย (μ) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

ผลการวิจัย

1. ความคาดหวังต่อการจัดการเรียนการสอนการวางแผนเชิงกลยุทธ์และการจัดการของนักศึกษามหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ โดยภาพรวมนักศึกษามีความคาดหวังต่อการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษามีความคาดหวังต่อการจัดการเรียนการสอนการวางแผนเชิงกลยุทธ์และการจัดการทุกด้านอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.13 โดยความคาดหวังต่อการจัดการเรียนการสอนที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเป็น 3 อันดับแรกได้แก่ ความคาดหวังต่อการจัดการเรียนการสอนด้านการวัดและประเมินผล ($\mu = 4.21$) ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน ($\mu = 4.16$) และด้านผู้สอน ($\mu = 4.13$) ส่วนความคาดหวังต่อการจัดการเรียนการสอนที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านปัจจัยเกื้อหนุน ($\mu = 4.03$)

2. เปรียบเทียบความคาดหวังต่อการจัดการเรียนการสอนการวางแผนเชิงกลยุทธ์และการจัดการของนักศึกษามหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ จำแนกตามเพศ อายุ และสถานภาพการทำงาน ดังนี้

2.1 นักศึกษาที่เป็นเพศชายมีความคาดหวังต่อการจัดการเรียนการสอนการวางแผนเชิงกลยุทธ์และการจัดการโดยภาพรวมมากกว่าเพศหญิง ($\mu = 4.18$, $\mu = 4.09$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า เพศชายมีความคาดหวังต่อการจัดการเรียนการสอนการวางแผนเชิงกลยุทธ์และการจัดการด้านผู้สอน ($\mu = 4.13$, $\mu = 4.12$) ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน ($\mu = 4.25$, $\mu = 4.11$) ด้านการวัดและประเมินผล ($\mu = 4.35$, $\mu = 4.12$) และด้านปัจจัยเกื้อหนุนมากกว่าเพศหญิง ($\mu = 4.19$, $\mu = 4.05$) ยกเว้นด้านหลักสูตรที่เพศหญิงมีความคาดหวังต่อการจัดการเรียนการสอนการวางแผนเชิงกลยุทธ์และการจัดการมากกว่าเพศชาย ($\mu = 4.05$, $\mu = 4.01$)

2.2 นักศึกษาที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปีมีความคาดหวังต่อการจัดการเรียนการสอน การวางแผนเชิงกลยุทธ์และการจัดการโดยภาพรวมมากกว่าอายุ 35-40 ปี และอายุ 41 ปีขึ้นไป ($\mu = 4.17$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อายุต่ำกว่า 35 ปีมีความคาดหวังต่อการจัดการเรียน การสอน การวางแผนเชิงกลยุทธ์และการจัดการด้านหลักสูตร ($\mu = 4.05$) ด้านผู้สอน ($\mu = 4.17$) ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน ($\mu = 4.22$) และด้านปัจจัยเกื้อหนุน ($\mu = 4.18$) มากกว่าอายุ 35-40 ปี และอายุ 41 ปีขึ้นไป ยกเว้นด้านการวัดและประเมินผลที่อายุมากกว่า 41 ปีขึ้นไปมีความ คาดหวังต่อการจัดการเรียนการสอน การวางแผนเชิงกลยุทธ์และการจัดการมากกว่าอายุต่ำกว่า 35 ปี และอายุ 35-40 ปี ($\mu = 4.29$)

2.3 นักศึกษาที่มีสถานภาพเป็นครูผู้สอนมีความคาดหวังต่อการจัดการเรียนการสอน การวางแผนเชิงกลยุทธ์และการจัดการโดยภาพรวมมากกว่าผู้บริหาร ($\mu = 4.15$, $\mu = 4.06$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูผู้สอนมีความคาดหวังต่อการจัดการเรียนการสอน การวางแผน เชิงกลยุทธ์และการจัดการทุกด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ($\mu = 4.05$, $\mu = 3.98$) ด้านผู้สอน ($\mu = 4.15$, $\mu = 4.05$) ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน ($\mu = 4.17$, $\mu = 4.16$) ด้านการวัดและ ประเมินผล ($\mu = 4.23$, $\mu = 4.13$) และด้านปัจจัยเกื้อหนุนมากกว่าผู้บริหาร ($\mu = 4.13$, $\mu = 4.01$)

สรุป

1. ความคาดหวังต่อการจัดการเรียนการสอน การวางแผนเชิงกลยุทธ์และการจัดการของ นักศึกษามหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ โดยภาพรวมนักศึกษามีความคาดหวังต่อการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษามีความคาดหวังต่อการจัดการเรียน การสอน การวางแผนเชิงกลยุทธ์และการจัดการทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยความคาดหวังต่อการจัดการ เรียนการสอนที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเป็น 3 อันดับแรก ได้แก่ ความคาดหวังต่อการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน และด้านผู้สอน ส่วนความคาดหวัง ต่อการจัดการเรียนการสอนที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านปัจจัยเกื้อหนุน ผลจากการวิจัยปรากฏ เช่นนี้เพราะการวัดและประเมินผล เป็นองค์ประกอบของการเรียนการสอนที่มีความสำคัญและเป็น ประโยชน์ต่อการดำเนินการจัดการเรียนการสอน อีกทั้งเป็นดัชนีชี้วัดตัดสินผู้เรียนว่ามีความรู้ ความสามารถในแต่ละวิชามากน้อยเพียงใด จึงทำให้ผู้เรียนให้ความสำคัญและสนใจมาก หรือแม้แต่ว่า เรื่องการจัดการกระบวนการเรียนการสอนที่หลักสูตรมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย ทั้งกิจกรรมตามหลักสูตรในชั้นเรียน และกิจกรรมนอกหลักสูตรควบคู่กันไปเป็นการเปิดกว้างให้ ผู้เรียนมีส่วนร่วม ทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสพัฒนาตนเอง ทั้งในด้านวิชาการและด้านสังคม รวมทั้งได้ใช้

ความรู้ความสามารถของตนในการสร้างสรรค์กิจกรรมได้อย่างเต็มที่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตรี ภูตระกูล (2550) ที่พบว่า นักศึกษามีความคาดหวังต่อการจัดการเรียนการสอนด้านหลักสูตร ด้านผู้สอน ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เจตน์สุภฎี สังขพันธ์ (2554) ที่กล่าวว่า สิ่งแวดล้อมในห้องเรียนที่ประกอบด้วยคุณภาพการสอน ของอาจารย์ และบรรยากาศในชั้นเรียนมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยอาจารย์ควรที่จะ พัฒนาคุณภาพการสอนโดยเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการเรียนการสอน โดยมีส่วนร่วมตั้งแต่การวางแผนการสอน การจัดกิจกรรมในห้องเรียนให้สอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบัน ให้มีความหลากหลายทั้งด้านเทคนิควิธีการสอน และสื่อที่ใช้ ตลอดจนรูปแบบการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียน เพื่อให้ นักศึกษาสามารถพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ ปัญญา ความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ ตลอดจนสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการ แสวงหาความรู้เพิ่มเติมให้สอดคล้องกับเนื้อหาและเวลา ในขณะที่ส่วนบรรยากาศในชั้นเรียนเป็น ปัจจัยที่สำคัญที่เป็นตัวกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดความสนใจในการเรียนหรือเกิดความเบื่อหน่าย ในการเรียน หากบรรยากาศในชั้นเรียนไม่ดี ก็จะมีผลให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ไม่ดี โดยเฉพาะการจัดสภาพในห้องเรียนไม่เหมาะสมกับรูปแบบการเรียนรู้ ภายในห้องเรียนแสงสว่างไม่ เพียงพอ มีอุปกรณ์การสอนไม่เพียงพอ จำนวนนักศึกษากับขนาดห้องเรียนไม่เหมาะสม สิ่งเหล่านี้ เป็นการจัดบรรยากาศในชั้นเรียนทั้งทางกายภาพ และทางจิตวิทยา

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของพวงผกา วรรณนะปกรณ์ และโสภณ ผลประพฤติ (2553) ที่กล่าวว่า การวัดและประเมินผล เป็นองค์ประกอบของการเรียนการสอนที่มีความสำคัญ ในการดำเนินการวัดและประเมินผลนั้น ควรครอบคลุมจุดประสงค์ของการเรียนการสอนและควร พิจารณาหลักเกณฑ์และรูปแบบให้เหมาะสม รวมทั้งการกำหนดเครื่องมือที่มีคุณภาพเพื่อใช้ในการ ประกอบการตัดสินใจ ซึ่งผลของการประเมินจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการจัดการเรียนการสอน ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

2. เปรียบเทียบความคาดหวังต่อการจัดการเรียนการสอนการวางแผนเชิงกลยุทธ์และการ จัดการของนักศึกษามหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ จำแนกตามเพศ อายุ และสถานภาพการทำงาน ดังนี้

นักศึกษาที่เป็นเพศชายมีความคาดหวังต่อการจัดการเรียนการสอนการวางแผนเชิงกลยุทธ์ และการจัดการโดยภาพรวมมากกว่าเพศหญิง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า เพศชายมีความ คาดหวังต่อการจัดการเรียนการสอนการวางแผนเชิงกลยุทธ์และการจัดการด้านผู้สอน ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านปัจจัยเกื้อหนุนมากกว่า เพศหญิง ยกเว้นด้านหลักสูตรที่เพศหญิงมีความคาดหวังต่อการจัดการเรียนการสอนการวางแผน

เชิงกลยุทธ์และการจัดการมากกว่าเพศชาย ส่วนนักศึกษาที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปีมีความคาดหวังต่อการจัดการเรียนการสอนการวางแผนเชิงกลยุทธ์และการจัดการโดยภาพรวมมากกว่าอายุ 35 - 40 ปี และอายุ 41 ปีขึ้นไป เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อายุต่ำกว่า 35 ปีมีความคาดหวังต่อการจัดการเรียนการสอนการวางแผนเชิงกลยุทธ์และการจัดการด้านหลักสูตร ด้านผู้สอน ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน และด้านปัจจัยเกื้อหนุน มากกว่าอายุ 35 - 40 ปี และอายุ 41 ปีขึ้นไป ยกเว้นด้านการวัดและประเมินผลที่อายุมากกว่า 41 ปีขึ้นมีความคาดหวังต่อการจัดการเรียนการสอนการวางแผนเชิงกลยุทธ์และการจัดการมากกว่าอายุต่ำกว่า 35 ปี และอายุ 35 - 40 ปี และนักศึกษาที่มีสถานภาพเป็นครูผู้สอนมีความคาดหวังต่อการจัดการเรียนการสอนการวางแผนเชิงกลยุทธ์และการจัดการโดยภาพรวมมากกว่าผู้บริหาร เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูผู้สอนมีความคาดหวังต่อการจัดการเรียนการสอนการวางแผนเชิงกลยุทธ์และการจัดการทุกด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านผู้สอน ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านปัจจัยเกื้อหนุนมากกว่าผู้บริหาร ผลจากการวิจัยปรากฏเช่นนี้เพราะว่า นักศึกษาเมื่อเข้ามาศึกษา โดยเฉพาะนักศึกษาที่เป็นครูผู้สอนอยู่แล้วจะมีความคาดหวังต่อการจัดการเรียนการสอนมากกว่าผู้บริหาร ทั้งนี้เนื่องจากนักศึกษาที่เป็นครูผู้สอนจะปฏิบัติการสอนอยู่แล้ว จะมีวิธีการและเทคนิคต่างให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการเรียนรู้ ในขณะที่นักศึกษาที่เป็นผู้บริหารจะเน้นในเรื่องการบริหารงานมากกว่ากระบวนการจัดการเรียนสอน จึงส่งผลให้นักศึกษาที่มีสถานภาพเป็นครูผู้สอนมีความคาดหวังมากกว่านักศึกษาที่เป็นผู้บริหาร ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีแห่งความคาดหวัง (Expectancy Theory) ของ Vroom (1964) ที่กล่าวว่า บุคคลใดจะได้รับการจูงใจที่จะใช้ความพยายามในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ หรือให้สำเร็จต่อเป้าหมายก็ต่อเมื่อ เชื่อในความสามารถของตนเองว่า ความพยายามในการปฏิบัติงานจะมีผลในทางดี และ ผลการปฏิบัติงานจะช่วยให้ได้ผลตอบแทนตามที่ต้องการหรือพึงปรารถนา และการที่จะโน้มน้าวจิตใจขึ้นอยู่กับความคาดหวัง (expectancy) ที่เชื่อว่า ความพยายามของคนจะสัมฤทธิ์ผลออกมาเป็นระดับผลงาน ดังนั้นบุคคลจะทำงานให้สำเร็จหรือไม่ประการใดย่อมขึ้นอยู่กับการจิตภาพ และความเชื่อของเขาว่าเขาต้องการหรือไม่ต้องการอะไร และจะใช้กลยุทธ์อะไรในอันที่จะดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายตามที่เขาเลือกทางเดินเอาไว้ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของพวงผกา วรรณะปกรณ และโสภณ ผลประพุดติ (2553) กล่าวว่า การจัดการกระบวนการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษา ควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย ทั้งกิจกรรมตามหลักสูตรในชั้นเรียน และกิจกรรมนอกหลักสูตรควบคู่กันไปเป็นการเปิดกว้างให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสพัฒนาตนเอง ทั้งในด้านวิชาการและด้านสังคม รวมทั้งได้ใช้ความรู้ความสามารถของตนในการสร้างสรรค์กิจกรรมได้อย่าง

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีความคาดหวังต่อการจัดการเรียนการสอนด้านหลักสูตรมากที่สุด ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรกำหนดความเหมาะสมของพื้นฐานความรู้ที่กำหนดให้มีในรายวิชา เนื้อหาของรายวิชากับสภาพการณ์ปัจจุบัน ปริมาณเนื้อหาตลอดหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสม และมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ให้มากขึ้น นอกจากนี้รายวิชาที่สอนควรมีความสัมพันธ์กับรายวิชาอื่น ๆ อีกทั้งอาจารย์ผู้สอนควรกำหนดความยากของเนื้อหาวิชาให้มีความสอดคล้องกับที่สอน เพื่อนำความรู้ใหม่จากเนื้อหาวิชาไปประกอบอาชีพ และนำไปประยุกต์ใช้ได้ต่อไป

ข้อเสนอแนะการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่อการจัดการเรียนการสอนการวางแผนเชิงกลยุทธ์และการจัดการของนักศึกษามหาวิทยาลัยขนาดใหญ่

ควรศึกษาเปรียบเทียบความคาดหวังต่อการจัดการเรียนการสอนระหว่างมหาวิทยาลัยของรัฐบาลและมหาวิทยาลัยของเอกชน

เอกสารอ้างอิง

- กิ่งแก้ว เอี่ยมแจ่ม. (2542). *สภาพแวดล้อมการเรียนการสอนของคณะบริหารธุรกิจสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตบพิตรภิมุข มหาเมฆ ตามทัศนะของนักศึกษา*. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จิตรี ภูตระกูล. (2550). *ความคาดหวังของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชาสิ่งทอ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์*. รายงานการวิจัยคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- เจตน์สุภษฎ์ สังขพันธ์. (2554). *โมเดลเชิงสาเหตุผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในภาวะรอบพินิจของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- พวงผกา วรธนะปกรณ์ และโสภณ ผลประพฤติ. (2553). *การศึกษารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในวิชาสัมมนาวิชาชีพด้านมัดติมีเดีย ของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาเทคโนโลยีมัดติมีเดีย คณะวิศวกรรมศาสตร์และสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน*. รายงานการวิจัย คณะวิศวกรรมศาสตร์และสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน.

- ยุวดี ฤาชา และคณะ. (2543). *วิจัยทางการพยาบาล*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สยาม
ศิลป์การพิมพ์.
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. (2544). *การพัฒนาการเรียนการสอนทางการอุดมศึกษา*.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- วิลาลินี ป็องศรี และสุลาวีวรรณ ชอบสงวน. (2547). *การศึกษาคความคาดหวังและการปฏิบัติจริง
ต่อการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ตามทัศนะของนักศึกษาสาขาการศึกษาชั้นปีที่ 1
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาปีการศึกษา 2547*. รายงานการวิจัยมหาวิทยาลัยราช
ภัฏนครราชสีมา.
- สมบัติ สุวรรณพิทักษ์. (2541). *เทคนิคการสอนแนวใหม่*. กรุงเทพฯ.
- สำนักนโยบายและแผนการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม. (2542). *หัวใจของการปฏิรูปการศึกษา
ตามแนว พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542*. กรุงเทพฯ: สำนักนโยบายและแผนการ
ศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ.
- อุทุมพร (ทองอุไทย) จามรมาน. (2544). *วิธีทำการประกันคุณภาพการศึกษาของ
สถาบันอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ.
- Vroom, V. H. (1964). *Work and motivation*. New York: John Wiley & Sons.